ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

АГЕНЦИЈЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА, ЕВИДЕНЦИЈУ И РАЗМЈЕНУ ПОДАТАКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЗА 2017. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-07-16-1-706/18

Сарајево, јули 2018. године

САДРЖАЈ

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА 3

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА 3
МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ 4

II КРИТЕРИЈУМИ 6

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ 7

1. УВОД 7
2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА 7
   2.1 Реализоване препоруке 7
   2.2 Препоруке чија је реализација у току 8
   2.3 Нереализоване препоруке 8
   Препоруке за које није извршена оцјена поступања 9
3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА 9
   3.1 Систем интерних контрола процеса 9
   3.2 Организација и руковођење 10
   3.3 Финансијско управљање и контрола 10
   3.4 Интерна ревизија 10
   3.5 Превенција корупције 11
4. БУЏЕТ 12
5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ 12
   5.1 Преглед расхода и издатака из буџета 13
      5.1.1 Накнаде за превоз на посао и с посла 13
      5.1.2 Набавка материјала 13
      5.1.3 Издаци за текуће одржавање опреме 15
      5.1.4 Издаци за употребу возила 15
      5.1.5 Закуп имовине 16
      5.1.6 Капитални издаци 16
      5.1.7 Вишегодишња капитална улагања 17
   5.2 Преглед прихода и примитака 20
   5.3 Биланс стања 21
      5.3.1 Попис средстава и обавеза 22
   5.4 Преглед динамике запошљавања 22
6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ 23
7. ОСТАЛО 25
   7.1 ИТ ревизија 25
   7.2 Судски спорови 27
8. КОМЕНТАРИ 29

ПРИЛОЗИ 29

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине (у даљем тексту Агенција)** за 2017. годину који обухватају: биланс стања, преглед прихода, примитака и финансирања, преглед расхода и издатака из буџета, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Агенције** одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услијед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност изразити мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине[1] и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу с етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји **Агенције** не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка заснива се на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услијед преваре или грешке. При процјени ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу одабира ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Агенције** приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2017. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези с ревизијом финансијских извјештаја **Агенције** за 2017. годину**,** извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима којима се **Агенција** руководи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Агенције** је такође одговорно за обезбјеђивање да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује како је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврховито и законито коришћење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености. Поред наведене одговорности за изражавање мишљења о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе јесу ли активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе користе ли се средства за одговарајуће намјене и је ли пословање **Агенције,** према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Агенције** за 2017. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на сљедеће:

- Пројект изградње зграде сједишта Агенције поново се не реализује планираном динамиком у складу са заданим регулативним оквиром – Законом о буџету институција БиХ за 2017. годину (тачка 5.1.7 Извјештаја).
- Организација интерне ревизије није извршена у складу са законском легислативом која регулише наведено подручје (тачка 3.4 Извјештаја).
- Незадовољавајући систем контроле наплате прихода, тј. систем који није успостављен на начин да се подаци из Главне књиге компарирају с документацијом за уплате које врше непосредни корисници (тачка 5.2 Извјештаја).

Сарајево, 23.7.2018. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило јесу ли предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, у складу с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену објективности и истинитости финансијских извјештаја и оцјену усклађености са законима и другим прописима коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину;
- Закон о финансирању институција БиХ;
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти;
- Закон о плаћама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС);
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о интерној ревизији;
- Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ;
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ;
- Правилник о цијени личних докумената;
- Правилник о цијени путних докумената;
- Правилник о цијени докумената за регистрацију и накнади за коришћење регистарских таблица.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. УВОД

Агенција је основана у складу са Законом о Агенцији[1] у јуну 2008. године. Агенција је надлежна за доношење стандарда из области идентификационих докумената, администрирање и одржавање сервера на којима се налазе подаци из централних евиденција, хостирање апликација путем којих надлежна тијела воде управне поступке око издавања личних докумената, одржавање мреже за пренос података између институција са свих нивоа власти и персонализовање (штампање) личних докумената. Личне документе у складу са законским прописима издају надлежна министарства унутрашњих послова (МУП-ови), у Републици Српској МУП Републике Српске, у Федерацији кантонални МУП-ови, а у Брчком Јавни регистар Брчко дистрикта. Захтјеви за издавање докумената подносе се у организационим јединицама МУП-ова у мјесту пребивалишта. Агенцијом руководи директор којег именује Савјет министара БиХ на период од пет година.

Сједиште Агенције је у Бањој Луци.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Агенције за 2016. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје Агенције и резерву на усклађеност пословања на реализацији Пројекта изградње зграде сједишта Агенције те скретање пажње на организацију интерне ревизије. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Агенција је поступила у складу с чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу надилажења неправилности идентификованих у Извјештају о обављеној ревизији за 2016. годину.

2.1 Реализоване препоруке

Увидом у предузете активности, утврдили смо како су реализоване сљедеће препоруке:

- Агенција је спровела активности набавке пасошких књижица;
- Активности на успостави и развоју система финансијскога управљања су настављене;
- Агенција је ревидирала и поново потписала Уговор о унајмљивању опреме и дигиталних водова;
- Агенција је имала проактивну улогу у рјешавању и праћењу уговора о закупу те је поново извршила потписивање/закључивање уговора с добављачима;
- Приликом годишњег пописа ријешено је питање отписане опреме из магазина.

2.2 Препоруке чија је реализација у току

Увидом у предузете активности, утврдили смо како је у току реализација сљедећих препорука:

- Агенција је предузимала активности управљања ризицима, али и даље има простора за унапређења (на примјер, реализација вишегодишњих капиталних улагања);
- Врши се анализа и учинковитост имплементације усвојених стратешких докумената у подручју корупције, а уочене су и активности на јачању сарадње између различитих субјеката у процесу издавања личних докумената. С обзиром на то да је ово континуиран процес и даље постоји обавеза поступања по наведеној препоруци, с нагласком, у првом реду, на све облике крађе идентитета;
- Вршена је анализа слабости у процесу планирања, с посебним акцентом на реализацију вишегодишњих капиталних улагања (сачињена информација према Савјету министара БиХ), међутим, активности нису получиле адекватне резултате тако да је проблем и даље присутан;
- Систем интерних контрола употребе и кориштења возила је дијелом унапријеђен, али и даље постоје одређени недостаци и неправилности (вођење евиденција о употреби возила и даље није у цијелости задовољавајуће);
- Агенција је вршила преиспитивање цијена свих уговора о закупу и разматрала могућности смањења уговорених цијена, те је дошло до премјештаја сједишта Агенције у нове просторије гдје се не плаћа закуп;
- Агенција је предузела одређене активности на реализацији вишегодишњег улагања (Пројект изградње зграде сједишта Агенције), сачињена је и послана информација према Савјету министара БиХ, обновљена је грађевинска дозвола, ријешено питање надлежности чишћења и уклањање постојећих старих објеката на земљишној парцели на којој је предвиђена изградња;
- Агенција није у цијелости ријешила питање извјештавања по Пројекту „Закон о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евидентирање у друмском превозу – тахографи“;
- Уочили смо активности у погледу праћења и контроле наплате прихода као и тражења могућих рјешења за надилажење постојећег стања, али крајњи ефект свих тих активности још није резултирао коначним рјешењем;
- Систем фактурисања цијена на основу потписаних уговора гледе закупа није у цијелости урађен на један систематичан начин, али се реализација ове препоруке очекује у току 2018. године;
- Питање недостатка и одлива ИТ стручњака је дјелимично ријешено као и питање правовременог одржавања и занављања ИТ опреме.

2.3 Нереализоване препоруке

Увидом у предузете активности, утврдили смо како сљедеће препоруке нису реализоване:

- Организација интерне ревизије није успостављена у складу са законским и подзаконским актима који регулишу ово подручје;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста није усклађен с Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ (у току је израда новог правилника).

Препоруке за које није извршена оцјена поступања

- Агенцији је дата препорука да се приликом продаје службених возила обавезно досљедно примјењује Инструкција Министарства финансија и трезора БиХ. С обзиром на то да у току 2017. године није било продаје службених аутомобила, Канцеларија за ревизију није у могућности оцијенити реализацију ове препоруке.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1 Систем интерних контрола процеса

Проведеном ревизијом су констатовани одређени ризици и слабости који се односе на сљедеће: организација интерне ревизије није извршена у складу са законским и подзаконским актима, започете активности на доношењу новог правилника о унутрашњој организацији нису окончане – активности у току, динамика реализације капиталних издатака поново није на задовољавајућем нивоу, посебно истичемо дугогодишњу спорост и неефикасност реализације Пројекта изградње зграде у Бањој Луци за смјештај сједишта и њених организационих јединица, ефикасност система наплате и сравњења прихода такође није на задовољавајућем нивоу, присутне су слабости код провођења поступака јавних набавки, уочили смо да проблем с одливом ИТ кадрова, као и проблем адекватног кадровског попуњавања, још увијек није у цијелости ријешен. Утврђене слабости у пословању упућују на то да у Агенцији није у цијелости успостављен учинковит и ефикасан систем интерних контрола.

Препорука:

Потребно је, у циљу ефикаснијег пословања и поузданог финансијског извјештавања, на свим нивоима успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикасном остваривању циљева Агенције.

Надаље, код реализације уговора закључених за набавку SDH опреме (реализација у оквиру ВКУ) уочили смо да је извршено плаћање уговореног износа с урачунатим ПДВ-ом, од чега је већи дио уговорених обавеза плаћен носиоцу конзорција који није ПДВ обвезник у БиХ. Слична ситуација је и с одржавањем SDH опреме, гдје се читав износ обавезе на основу уговора (с укљученим ПДВ-ом) плаћа носиоцу конзорција – ино добављачу који није ПДВ обвезник. Ино добављач је, с домаћим понуђачима, наступао као конзорциј у проведеним поступцима јавних набавки. Из потписаних уговора о набавци и остале документације која је претходила закључивању уговора не може се са сигурношћу утврдити на који начин је ријешено плаћање ПДВ-а који је укључен у вриједност уговора. Како се информације о плаћању ПДВ-а не могу добити ни на основу достављених фактура, Агенција је од чланова конзорција тражила достављање доказа о плаћању обавеза на основу ПДВ-а, а о наведеном информисала и Управу за индиректно опорезивање БиХ.

Препорука

Потребно је да Агенција, у сарадњи с надлежним институцијама (Управом за индиректно опорезивање и Агенцијом за јавне набавке), изнађе одговарајући модалитет за дефинисање обвезника плаћања и исти наведе већ у тендерској документацији или нацрту оквирног споразума/уговора.

3.2 Организација и руковођење

Унутрашња организација Агенције уређује се Правилником о унутрашњој организацији који доноси директор уз претходну сагласност Савјета министара БиХ. Према важећем Правилнику, послови и задаци из надлежности Агенције у сједишту обављају се у оквиру сљедећих организационих јединица: кабинет директора, технички сектор, сектор за финансијске и правне послове и сектор за стандарде и међународну сарадњу. За обављање послова и задатака из надлежности ван сједишта Агенције, формиране су организационе јединице: Центар за складиштење, персонализацију и превоз личних докумената Бања Лука, Регионални центар Сарајево, Регионални центар Мостар, Регионални центар Бијељина и Регионални центар Бихаћ. Правилник о унутрашњој организацији предвиђа 238 радних мјеста, од којих је на 31.12.2017. године попуњено 150.

У погледу активности везаних за израду новог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији, 7.12.2017. донесена је Одлука о формирању радне групе за израду новог правилника. Задатак радне групе је да изврши анализу пристиглих радних приједлога за унутрашњу организацију Агенције, који су достављени од стране основних организационих јединица.

Препорука:

Потребно је наставити са започетим активностима и у што скорије вријеме исте привести крају, тј. усвојити нови правилник о унутрашњој организацији и систематизацији Агенције.

Агенцијом руководи директор у сарадњи са замјеником директора. Директора и замјеника директора именује и разрјешава Савјет министара БиХ у складу са Законом о државној служби у институцијама БиХ. Након проведене конкурсне процедуре, директор је именован 23.6.2017. године, а замјеник директора 5.11.2015. године.

3.3 Финансијско управљање и контрола

Агенција је имплементирала систем финансијског управљања у складу са Законом о финансирању институција БиХ и подзаконским актима. Сачињен је Годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли за 2017. годину. Описани су пословни процеси и израђена Мапа пословних процеса, као и Образац за утврђивање и процјену ризика. Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2017. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

3.4 Интерна ревизија

Према важећем Правилнику о унутрашњој организацији Агенције, рад интерне ревизије организован је у оквиру кабинета директора Агенције (запослен један интерни ревизор према важећем Правилнику о унутрашњој организацији, који није усклађен с прописима у области интерне ревизије). Организација овакве интерне ревизије није извршена у складу са законским и подзаконским актима који регулишу ово подручје.
Током ревизије уочили смо да је Агенција 26.3.2018. године прослиједила Савјету министара БиХ Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији Агенције са свим потребним мишљењима, који регулише питање организације интерне ревизије. До окончања процеса ревизије нисмо добили повратну информацију што је Савјет министара БиХ учинио, тј. је ли усвојио поменути Правилник с предложеним измјенама.

Поред чињенице да Агенција није организовала интерну ревизију у складу са законском легислативом која регулише ово подручје, током 2017. године у Агенцији је обављено неколико ревизија (три редовне, пет накнадних, једна по налогу директора и једна пилот-ревизија у Министарству одбране БиХ). Иако вршилац интерне ревизије није успостављен на законит начин, а обављао је поменуте ревизије, истичемо како је потребно посветити дужну пажњу урађеним извјештајима интерне ревизије и правовремено предузимати мјере на реализацији препорука и унапређењу пословања.

Препорука:

Од кључне је важности да Агенција што прије успостави функције интерне ревизије у складу са законом и подзаконским актима којима је регулисано ово подручје.

3.5 Превенција корупције

Борба против преваре и корупције изузетно је важна у Агенцији због саме природе дјелатности и комплексности Агенције. Политиком изградње интегритета, смањења ризика и борбе против корупције у Агенцији, прецизирано је да Агенција даје смјернице у области изградње интегритета, превенције, смањења ризика и борбе против корупције. Запосленици Агенције учествују на семинарима и радионицама, које за предмет имају изградњу интегритета и борбу против корупције (запосленици имају на располагању и платформу E-learning). У складу са Стратегијом за борбу против корупције 2015–2019. Савјета министара БиХ и Акционим планом за провођење Стратегије, Агенција је у 2017. години извршила Самопроцјену ефеката остварених провођењем планова за борбу против корупције.

Препорука:

Преко је потребно перманентно јачати међусобну сарадњу и комуникацију свих чинилаца који учествују у процесу издавања докумената (од матичних канцеларија, полицијских структура итд.) у циљу превентивног дјеловања против свих могућих злоупотреба, а у првом реду крађе идентитета.

4. БУЏЕТ

Расположива средства Агенције у 2017. години износила су **40.930.392 КМ**, од чега 28.040.000 КМ за текуће издатке, а 12.890.392 КМ за капиталне издатке (укључујући и вишегодишња капитална улагања). Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину[1], Агенцији су одобрена средства у укупном износу од 31.134.000 КМ, од чега 28.040.000 КМ за текуће издатке и 3.094.000 КМ за капиталне издатке. У току 2017. године Агенција је располагала с пренесеним средствима за вишегодишње пројекте и програме посебних намјена у износу од 9.796.392 КМ.
Укупно извршење буџета Агенције с 31.12.2017. године износило је 28.149.418 КМ, што је мање од одобреног буџета за 12.780.974 КМ или што представља 69% реализације буџета. Разлика у извршењу буџета (12.780.974 КМ) највећим дијелом се односи на нереализована вишегодишња капитална улагања (10.236.740 КМ) и набавку материјала (1.042.146 КМ).

У Табели 1. приказан је преглед одобреног и извршеног буџета.

Табела 1. Износи у КМ

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Текући издаци	28.040.000	0	28.040.000	25.563.827	91
Капитални издаци	1.064.185	0	1.064.185	996.124	94
Вишегодишња капитална улагања	2.029.815	9.796.392	11.826.207	1.589.467	13
Укупно:	31.134.000	9.796.392	40.930.392	28.149.418	69

Агенција је током године, на основу Процедуре о преструктурисању расхода буџетских корисника за 2017. годину и одлуке Министарства финансија и трезора БиХ, извршила једно преструктурисање расхода у укупном износу од 50.000 КМ или 0,16% укупно одобрених буџетских расхода за 2017. годину (31.134.000 КМ). Преструктурисањем је повећана буџетска позиција Уговорене и друге посебне услуге за 50.000 КМ, а за исти износ умањени текући издаци, односно позиција Унајмљивање имовине и опреме.
План и програм рада Агенције за 2017. годину достављен је Савјету министара БиХ.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

На основу Правилника о финансијском извјештавању институција БиХ, сачињен је Годишњи финанцијски извјештај за 2017. годину и достављен надлежним институцијама у утврђеним роковима. Годишњи финансијски извјештаји Агенције објављују се на web страници (http://www.iddeea.gov.ba) у року од 10 дана од усвајања Извјештаја о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза на сједници Савјета министара БиХ.

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

Укупно извршени расходи Агенције за период од 01.01. до 31.12.2017. године износили су **28.149.418 КМ** или 69% у односу на укупно расположива средства. Текући издаци у 2017. години износили су 25.563.827 КМ, капитални издаци су износили 996.124 КМ и вишегодишња капитална улагања 1.589.467 КМ. Анализом појединих буџетских позиција поново смо уочили да су извршења на позицији Вишегодишњих капиталних улагања знатно мања у односу на планирана/одобрена средства, тј. извршење 13% у односу на одобрени буџет.

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

Ревидирањем значајнијих категорија расхода – трошкова, уочили смо одређене пропусте и недостатке, посебно у систему интерних контрола који регулишу буџетску потрошњу. Посебну пажњу смо обратили на категорије ризичних расхода/трошкова јавне потрошње. Детаљније о уоченим недостацима и пропустима за поједине значајније категорије трошкова буџетске потрошње у Агенцији приказујемо у тексту који слиједи.

5.1.1 Накнаде за превоз на посао и с посла

На основу Одлуке о висини, начину и поступку остваривања права на накнаду за превоз на посао и с посла у институцијама БиХ (Сл. гласник БиХ, број: 72/17), Агенција је, на основу поднесених захтјева, сачинила и издала рјешења о остваривању права на накнаду за превоз.
Увидом у обрачун и исплату плата за децембар 2017. године, утврдили смо да Агенција обрачун и исплату накнаде за превоз није у цијелости извршила у складу с Одлуком о висини, начину и поступку остваривања права на накнаду за превоз на посао и с посла. Агенција је за одређени број запосленика сачинила и издала рјешења о накнади за превоз на посао и с посла, иако нису поднесени захтјеви за накнаду трошкова превоза с прописаном документацијом (раднице које се налазе на породиљском боловању и одређени број запослених у Агенцији).

Препорука:

Скрећемо пажњу Агенцији да је, на основу Одлуке о висини, начину и поступку остваривања права на накнаду за превоз на посао и с посла у институцијама БиХ, прије издавања рјешења о накнади за превоз на посао и с посла, потребно прибавити документацију од стране запосленика (Захтјев, овјерену Изјаву, ПБА 4 образац), те на основу прикупљене документације издати рјешење.

5.1.2 Набавка материјала

Издаци за набавку материјала у 2017. години износе 17.025.601 КМ[1]. Значајни износи се односе на пасошке књижице (9.251.540 КМ), личне карте и возачке дозволе (5.891.016 КМ) и регистарске таблице (1.782.763 КМ).

Издаци за пасоше (9.251.540 КМ): су реализовани на основу два закључена уговора с изабраним добављачем. За први квартал 2017. године потписан је уговор на основу трогодишњег оквирног споразума о набавци образаца путних докумената, услуга персонализације и сталних средстава од 21.03.2014. године са дефинисаним максималним количинама образаца путовница до 1.400.000 комада и максималном финансијском вриједношћу од 28.000.000 КМ. Након проведене процедуре јавне набавке, с истим добављачем је 20.03.2017. године закључен нови једногодишњи уговор о набавци пасошких књижица за максималну количину од 550.000 комада пасошких књижица. Фактуре су се испостављале на основу усаглашених записника уговорних страна о броју израђених образаца за период од једног мјесеца. Због знатног повећања броја захтјева за израду пасошких књижица, у првој половини године је било проблема везано за кашњење у испоруци пасоша па је Агенција у таквим ситуацијама зарачунавала пенале од 0,1% за сваки дан кашњења од вриједности уговора. Такође, у одређеном броју пасошких књижица су у процесу производње уграђени електронски меморијски чипови мањег капацитета (80 КБ) у односу на уговорени (120 КБ) па је Агенција вршила умањење фактура на основу изданих књижних обавијести у износу од 5% вриједности уговорене цијене. Планирана је испорука образаца пасоша од 450.000 комада, а реализована испорука у 2017. години је 466.511 комада.

Издаци за личне карте и возачке дозволе (5.891.016 КМ): су реализовани на основу закљученог десетогодишњег уговора с изабраним добављачем о испоруци и успостави система за дјелимичну персонализацију картица, испоруку опреме за персонализацију картица и надоградњу постојеће опреме за персонализацију картица, као и испорука картица и комплетан систем за персонализацију електронских личних карата и одржавање система од 17.07.2012. године. Уговором је дефинисано да ће Агенција платити уговорену цијену за количину од 5 милиона комада личних карата и 2 милиона комада возачких дозвола у току трајања уговора, с утврђеним минималним количинама докумената по годинама. Крајем 2013. године је потписан споразум којим је договорено да се динамика испоруке регулише према стварно утрошеним количинама на годишњем нивоу, а плаћање врши у складу са стварно насталим обавезама за текућу годину, а не минималним количинама на годишњем нивоу.

У Табели 2. је приказан преглед планиране испоруке личних докумената према уговореној динамици и реализоване испоруке у 2017. години.

Табела 2.

Назив документа	Планирано у 2017. години (ком.)	Остварено у 2017. години (ком.)	Проценат %	Планирано у 2017. години (КМ)	Остварено у 2017. години (КМ)
1	*2*	*3*	*4 (3/2)*	*5*	*6*
Личне карте	250.000	263.505	105	4.680.000	4.932.814
Возачке дозволе	100.000	204.744	204	468.000	958.202
Укупно:				**5.148.000**	**5.891.016**

За сваку испостављену мјесечну фактуру прилаже се спецификација за опрему за персонализацију која улази у уговорену цијену картица у износу од 4,39%. Уговором

је дефинисано да опрема за персонализацију која се користи од стране купца прелази у власништво Агенције након исплате 75% вриједности исте. На основу интерног прегледа за период 2013–2017. година плаћено је укупно 2.245.312,64 КМ у односу на уговорену вриједност опреме од 4.525.026 КМ или 49,62%.

Издаци за регистарске таблице (1.782.763 КМ): се највећим дијелом односе на набавке неперсонализованих регистарских таблица (1.369.017 КМ), набавку потврда о регистрацији возила (198.000 КМ), набавку унутрашњих и ваљских стикера (201.240 КМ) и набавку тахографских картица (13.710 КМ).

5.1.3 Издаци за текуће одржавање опреме

Издаци за текуће одржавање опреме износе 1.461.501 КМ, а највећим дијелом односе се на услуге поправке и одржавање опреме (1.031.691 КМ) и услуге одржавања софтвера (356.838 КМ).

Услуге поправке и одржавање опреме (1.031.692 КМ): издаци се односе на успостављање и одржавање цјелокупног безбједносног система Агенције, а значајнији трошкови су везани за одржавање SDH система (397.896 КМ), одржавање Exadata (292.499 КМ), одржавање и администрацију сервера на коме се налазе регистри Агенције (99.403 КМ), одржавање апликације путни документи и спринт (77.629 КМ) и одржавање PKI инфраструктуре (20.000 КМ).

Услуге одржавања софтвера (356.838 КМ): односе се на услуге одржавања Oracle лиценци.

5.1.4 Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2017. години износе 134.994 КМ. Издаци се односе на гориво (61.088 КМ), материјал и услуге за одржавање возила (28.729 КМ), регистрацију и осигурање возила (20.974 КМ), аутогуме (16.253 КМ), моторно уље (4.666 КМ) и услуге прања возила (3.284 КМ). Правилником о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ[1] и Правилником о службеним специјализованим возилима, Агенцији су одобрена три службена возила и 23 специјализована возила. Агенција тренутно располаже с 22 службена возила.
Анализом путних налога за службена возила уочили смо да се у појединим случајевима не уписују сви тражени подаци, као што су пређени пут у километрима, вријеме поласка и повратка, стање километраже приликом сипања горива и сл. Путем DMS система води се електронска евиденција везано за трошкове сервиса, количине и вриједности точења горива, пређене километраже дневне вожње, трајање регистрације и каско осигурања за свако појединачно возило, која је у току 2017. године имала мања техничка унапређења. Увидом у електронске евиденције праћења употребе и трошкова службених возила, увидјели смо одређена неслагања с подацима из оригиналних путних налога за возила (на примјер, стање километраже за дневну релацију, није унесена дневна вожња из неких путних налога и сл.). Сматрамо да је потребно успоставити већи степен контроле над уносом података из путних налога за возила, узимајући у обзир уочена неслагања. У току 2017. године је било проблема у раду појединих GPS уређаја уграђених у специјализована службена возила, с тим да одређени број уређаја није у функцији јер су неисправни.

Препорука

Потребно је унаприједити систем интерних контрола употребе службених возила у погледу досљедног попуњавања путних налога и свеобухватног ажурног вођења интерних евиденција трошкова, које представљају основ за праћење и контролу те потврду намјенског коришћења возила.

5.1.5 Закуп имовине

По питању унајмљивања торњева, релеја и антенских ступова и унајмљивања водова и дигиталне опреме, у току обављања завршне ревизије дошли смо до закључка како је Агенција предузела одговарајуће активности на рјешавању уочених проблема у споменутом подручју. Можемо констатовати да је Агенција прихватила наше препоруке, да је предузела одређене активности на побољшању стања и вођењу евиденција о трошковима закупа, али да ће се цјелокупни ефекти проведених активности видјети у ревизији финансијских извјештаја за 2018. годину.
У току 2017. године дошло је до промјене локације сједишта Агенције, тако да се сада за просторије у којима је смјештена Агенција у Бањој Луци не плаћа закуп, јер Агенција користи пословни простор у власништву институција БиХ (Централна банка БиХ).

Потребно је наставити активности на анализи издатака за услуге закупа и предузети мјере да се обезбиједи једноставније праћење вриједности фактурисаних услуга и уговора о закупу.

Закуп пословног простора за потребе набавке пасошких књижица: За потребе провођења поступка јавне набавке пасошких књижица (израда и персонализација пасошких књижица), Агенција је закључила Уговор о закупу пословног простора величине 226,12 м^2 с Медицинском електроником – Бања Лука у стечају по цијени од 20 КМ/м^2 без обрачунатог ПДВ-а. Анализирајући документацију коју смо добили на увид, утврдили смо да је Агенција донијела Одлуку о изузећу од примјене Закона о јавним набавкама закупа пословног простора у згради Медицинске електронике. Агенција је потписала уговор за период од 01.09. до 31.12.2017. године, те је на име трошкова закупа укупно исплатила 18.088,48 КМ (без обрачунатог ПДВ-а). У цијену закупа нису укључени режијски трошкови који на мјесечном нивоу износе цца 600 КМ. Агенција је тендерском документацијом број: 15-03-16-5-421/17 за набавку пасошких књижица, у дијелу предмета набавке, обавијестила заинтересоване понуђаче да могу извршити обилазак локације на којој ће се вршити израда и персонализација пасошких књижица. Ревизијом смо уочили како поменута набавка није била планирана Планом јавних набавки за 2017. годину.

Препорука

Приликом закупа пословног простора, потребно је планирати све предметне набавке те транспарентно проводити поступак.

5.1.6 Капитални издаци

Законом о буџету одобрена су средства за капиталне издатке у износу од 1.064.185 КМ, чију намјенску структуру је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ. Капитални издаци су реализовани у износу од 996.124 КМ или 94%. Значајнији издаци се односе на набавку опреме за проширење SDH мреже, коју је Агенција планирала из редовног буџета (198.000 КМ), набаву мрежне опреме (238.2121 КМ), набавку ласерских машина за персонализацију тахографских картица (392.492 КМ), набавку теренских возила (118.070 КМ), набавку компјутера, принтера и остале опреме. На основу закључених уговора, извршена је испорука возила и опреме у укупном износу од 125.703 КМ, док је износ од 870.420 КМ евидентиран резервисањем на основу закључених уговора за испоруку опреме. Највећи број уговора за испоруку опреме закључен је у другој половини децембра 2017. године. У периоду обављања завршне ревизије извршена је испорука дијела опреме, а дио опреме је био у фази инсталације.

5.1.7 Вишегодишња капитална улагања

У оквиру буџета Агенције реализују се три вишегодишња капитална пројекта: "SDH систем преноса", "Изградња зграде Агенције у Бањој Луци", "Финансирање провођења обавеза из Закона о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евиденцију у друмском саобраћају ". Укупно расположива средства за вишегодишње капиталне пројекте у 2017. години износе 11.826.207 КМ. Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину, за реализацију вишегодишњих капиталних пројеката одобрена су средства у износу од 2.029.815 КМ. Поред одобрених буџетских средстава у 2017. години, за реализацију пројеката на располагању су била и неутрошена средства из 2016. године у износу од 9.796.392 КМ, која су пренесена у 2017. годину. Вишегодишњи капитални пројекти реализовани су у 2017. години у износу од 1.589.467 или **13%** од укупно расположивих средстава. Нереализована средства у износу од 10.236.740 КМ пренесена су у 2018. годину.

У Табели 3. дат је преглед расположивих и реализованих средстава по сваком од пројеката.

Табела 3. Износи у КМ

Назив пројекта	Одобрени буџет	Пренесено из 2016. године	Укупна средства	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
*Изградња зграде у Бањој Луци за смјештај сједишта и њених организационих јединица**	2.029.815	7.970.185	10.000.000	1.983	0
SDH систем преноса		1.761.520	1.761.520	1.587.484	90
Закон о радном времену, обавезним одморима		64.687	64.687	0	0

мобилних радника и уређајима за евидентирање у друмском превозу – тахографи					
Укупно:	**2.029.815**	**9.796.392**	**11.826.207**	**1.589.467**	**13**

Низак проценат реализације вишегодишњих капиталних улагања резултат је ниске реализације Пројекта изградње зграде који је реализован у износу од свега 1.983 КМ.

Систем SDH преноса: Пројекат је реализован у износу од 1.587.484 КМ, а у оквиру пројекта су евидентирани издаци који се односе на одржавање опреме по уговорима о набавци из 2013. и 2014. године (175.675 КМ), набавку опреме за проширење SDH система преноса (1.260.000 КМ), набавку резервног напајања (63.180 КМ) и опрему за повећање безбједности (88.629 КМ). Неутрошена средства у износу од 174.036 КМ пренесена су у 2018. годину, у којој се планира реализација по раније закљученом уговору о одржавању и испорука опреме по уговорима закљученим у 2017. години.

Пројект "Изградња зграде сједишта Агенције у Бањој Луци": Током ревизије поново смо утврдили изразито низак проценат реализације вишегодишњих капиталних улагања, углавном услијед неефикасне реализације Пројекта изградње зграде за трајни смјештај Агенције (у даљем тексту: Пројект). У Закону о буџету за 2017. годину су одобрена средства у износу од 2.029.815 КМ.[1] Осим средстава одобрених у 2017. години, пренесена су и средства у износу од 7.970.185 КМ. Укупан износ у 2017. години за реализацију Пројекта је износио 10.000.000 КМ. Реализација на поменутој позицији износи свега 1.983 КМ. Предметна ревизија обухватила је активности предузете у 2017. години, а реализација активности из претходних година елаборирана је у извјештајима о ревизији Агенције за претходне године доступне на web страници Канцеларије: www.ревизија.гов.ба.

Раније презентовани проблеми у вези с ажурирањем одлуке о измјени и допуни Одлуке о одобрењу „Пројекта изградње објекта IDDEEA“ који ће се уврстити у програм вишегодишњих капиталних улагања за период 2011–2014. година, су додатно усложњени чињеницом да грађевинска дозвола за рушење објеката (стари објекти у војарни Траписти – хангари и помоћни објекти) на земљишној парцели није гласила на Агенцију и да је иста истекла у ранијем периоду. Агенција је покренула поступак јавне набавке радова за уклањање поменутих објеката на локацији која је Агенцији додијељена ради изградње објекта. Процедура јавне набавке је покренута у августу 2017. године како би се обезбиједио наставак важења грађевинске дозволе за изградњу објекта. Накнадно је утврђено да дозвола за уклањање објеката не гласи на Агенцију, већ на Републичку дирекцију за обнову и изградњу Републике Српске, као и да је рјешење престало важити јер у року од једне године од дана његове извршности инвеститор није приступио извођењу радова. Агенција је након сазнања наведених чињеница поништила покренути поступак јавне набавке радова за уклањање објеката који се налазе на парцели за грађење. Прије истека грађевинске дозволе за изградњу објекта покренуте су активности за њено реиздавање. У контактима с надлежним институцијама обезбијеђена је нова грађевинска дозвола за изградњу објекта на период од три године од дана правоснажности (рјешење је правоснажно од 16.02.2018. године). Агенција је на име издавања нове дозволе сносила само трошкове такси у износу од 1.000 КМ. Истовремено, обезбијеђено је и

рјешење којим се Агенцији издаје дозвола за уклањање постојећих објеката на локацији, чиме су створени услови за наставак активности на реализацији Пројекта. Јавна набавка радова за изградњу зграде обухваћена је Планом набавки за 2018. годину и њен почетак је планиран 01.07.2018. године.

У периоду који је претходио издавању нове грађевинске дозволе, Агенција је сачинила Информацију о проведеним активностима на рјешавању питања трајног смјештаја сједишта Агенције, која је упућена према Министарству цивилних послова БиХ у новембру 2017. године. У Информацији су наведене проведене активности, чињенични, правни и финансијски аспекти у вези с изградњом планираног административно-пословног објекта, али и приједлози за алтернативно рјешење у виду изналажења нове локације за изградњу објекта или куповину готовог објекта. У претходној ревизији смо указали на одређене недостатке у наведеној информацији, а сличан став је исказан и у мишљењу Министарства финансија и трезора БиХ, у коме је наведено да Информација не презентује јасну анализу финансијских ефеката путем упоредних показатеља и финансијских процјена алтернативног рјешења у односу на Пројекат који је у фази реализације. Руководство Агенције је с наведеном информацијом упознало и Савјет министара БиХ у 2018. години. Према ријечима руководства, од Савјета министара се очекује коначан одговор и смјернице за даље поступање.

Сагледавајући дугогодишњи проблем нереализације Пројекта стекли смо дојам да и даље постоје одређене дилеме руководства Агенције како и на који начин коначно приступити/наставити с реализацијом започетог Пројекта (наставити радити на планираној локацији – војарна Траписти, реализацији постојећег пројекта и кориштење одобрене грађевинске дозволе или изналазити нова алтернативна рјешења попут тражења нове локације, што подразумијева покретање активности за прибављање све друге потребне пратеће документације и сагласности). Иако је изградња објекта уврштена у План набавки за 2018. годину, коначно рјешење и опредјељење није у цијелости извјесно, узимајући у обзир досадашња искуства и околности. Дугогодишња инертност свих надлежних актера на реализацији пројекта указује, између осталог, и на могућу политичку димензију наведеног питања (својеврсно политичко питање), и одлуке да се оно коначно ријеши.

Препорука:

С обзиром на значајна средства која се годишње издвајају за закуп пословних просторија, те како закупљени пословни простор постаје све више лимитирајући фактор даљем развоју институције (дислоцираност организационих јединица**, **услови рада итд**), **као и чињеницу како су средства за ову намјену углавном обезбијеђена у буџету, потребно је да све надлежне институције (Агенција, ресорно министарство и Савјет министара БиХ) журно предузму активности да се што прије наведено питање ријеши. Од кључне је важности да Агенција што прије крене у реализацију наведеног Пројекта, како би се смањиле или потпуно елиминисале економске и друштвене посљедице тренутног стања. Потребно је успоставити контролне механизме који би обезбиједили примјену принципа ефикасности у реализацији Пројекта.

Пројекат реализације Закона о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евидентирање у друмском превозу – тахографи:

Агенција је окончала финансирање пројекта у претходном периоду, а како није сачињен извјештај о реализацији пројекта, средства су пренесена у 2017. годину. У циљу провођења препорука из Извјештаја о ревизији за 2016. годину, као и закључака Савјета министара БиХ о достављању информација везаних за реализацију вишегодишњих капиталних пројеката, Агенција је сачинила извјештај с приједлозима да се неутрошени износ од 64.687 КМ стави на располагање Министарству комуникација и транспорта БиХ. Након разматрања и усвајања извјештаја, Агенција ће приступити реализацији према донесеним закључцима, и у сарадњи с Министарством финансија и трезора БиХ финансијски затворити пројекат.

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 30.095.913 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2017. годину више за 365.913 КМ. Остварени приходи у 2017. години односе се на: приходе од издавања личних докумената, путних докумената и докумената за регистрацију возила (29.734.586 КМ) и приходе од посебних накнада и такси (361.327 КМ). Значајнији приходи од издавања личних докумената, путних докумената и докумената за регистрацију возила (29.734.586 КМ), односе се на: приходе од пасоша (13.124.025 КМ), приходе од возачких дозвола (8.179.910 КМ), приходе од личних карата (4.739.317 КМ), приходе од стикер наљепница (1.734.109 КМ), потврде о регистрацији (641.444 КМ), регистарске таблице с међународном ознаком БиХ моторна возила (636.837 КМ) и потврде о власништву возила (233.258 КМ).

На основу Правилника о цијени путних докумената[1], Правилника о цијени личних докумената[2], Правилника о цијени докумената за регистрацију и накнаду за коришћење регистарских таблица[3] и Упутства о начину рефундације припадајућег дијела средстава органима надлежним за издавање докумената[4], све уплате средстава се врше на Јединствени рачун трезора, Агенција мјесечно уноси налог за пренос припадајућих наплаћених прихода у ИСФУ систем, а Министарство финансија и трезора БиХ врши уплату средстава надлежним органима.

У погледу праћења реализације прихода можемо констатовати да Агенција нема задовољавајући систематски приступ контроле наплате прихода, с обзиром на то да се не врши периодично сравњење прихода на начин да се компарирају подаци из Главне књиге о наплатама и документација везана за уплате, који би био информатички подржан. Докази о уплати накнада и такси од личних докумената, путних докумената и регистрације возила у БиХ на Јединствени рачун трезора се достављају надлежним органима који су дисперзовани на различитим локалитетима, а изводе о дневним промјенама, на којим су исказане и предметне уплате, књижи Министарство финансија и трезора БиХ. Упознати смо с чињеницом да Агенција нема техничких могућности за једноставне провјере о уплатама и сравњење прихода у Главној књизи. С обзиром на то да смо у процесу ревизије претходних година потенцирали ово питање, Агенција је у одређеној мјери сагледала и анализирала мањкавости система контроле наплате прихода како би се дошло до адекватних информатичких рјешења која су примјењива. Почетком 2018. године је Агенција упутила допис Министарству финансија и трезора БиХ с приједлогом рјешења везано за једнозначно повезивање уплата с одговарајућим документом и исказала потребу за организовањем састанка у циљу рјешавања проблема сравњења прихода. Према

расположивим подацима, Агенција није добила повратну писану информацију по наведеном основу. Дакле, Агенција и поред одређених иницијатива није успјела доћи до конкретизације рјешења.

Препорука

Потребно је наставити активности на унапређењу постојећег система праћења и контроле наплате прихода, те да се у сарадњи с Министарством финансија и трезора БиХ дође до квалитетног и задовољавајућег рјешења.

5.3 Биланс стања

Укупна актива Агенције на 31.12.2017. године износи 10.118.531 КМ и односи се на новчана средства (22.316 КМ), краткорочна потраживања (8.995 КМ) и неотписане вриједности сталних средстава (10.087.222 КМ). Потраживања се односе на рефундацију накнада за боловање. Садашња вриједност сталних средстава исказана је у износу од 10.087.222 КМ, а финансијски значајније ставке су компјутерска опрема (604.257 КМ), опрема за пренос података и гласа (3.971.919 КМ), моторна возила (342.718 КМ), машине, уређаји, алати и инсталације (713.608 КМ), механичка опрема (223.150 КМ), лиценце (1.491.323 КМ), право по основу улагања у туђе зграде (197.294 КМ), опрема у припреми (855.288 КМ), припрема и изградња зграда (1.402.213 КМ).

Укупна пасива Агенције на 31.12.2017. године износи 13.959.411 КМ и односи се на краткорочне текуће обавезе (1.372.360 КМ), обавезе према радницима (401.543 КМ), краткорочна разграничења (870.420 КМ) те изворе средстава (10.087.221 КМ). Обавезе према радницима се односе на обавезе за бруто плату за децембар 2017. године, које су измирене почетком 2018. године.

У Табели 4. приказана је структура средстава и обавеза Агенције.

Табела 4. Износи у КМ

Опис	Салдо 31.12.2016	Салдо 31.12.2017	Индекс 3/2
1	*2*	*3*	*4*
Готовина, краткорочна потраживања и залихе	87.753	31.311	36
Стална средства	10.954.737	10.087.222	92
Укупно актива:	**11.042.490**	**10.118.533**	**92**
Краткорочне обавезе и разграничења	4.903.852	3.872.189	79
Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Извори средстава	10.954.737	10.087.222	92
Укупно пасива:	**15.858.589**	**13.959.411**	**88**

Значајне ставке биланса стања односе се на новчана средства (22.316 КМ), краткорочна потраживања (8.995 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (10.087.221 КМ), обавезе према добављачима (1.363.189 КМ), обавезе према запосленима (401.544 КМ), обавезе према органима (1.227.865 КМ) и краткорочна разграничења (870.420 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3.1 Попис средстава и обавеза

Током обављања ревизије уочили смо да се у пословним просторијама чувају документи за које су у процесу контроле утврђени недостаци и третирају се као шкарт. Према добивеним информацијама, документи се физички уништавају тек након истека периода на које су издани, без обзира што се ради о шкарту. Ови документи нису обухваћени годишњим пописом, а присутне су и дилеме у вези с периодом њиховог чувања и евентуалним пописом (иако се не воде као залихе).

Препорука

Агенција треба интерним актом уредити рокове чувања шкартираних/оштећених докумената и период њиховог уништавања, као и сравњења с подацима који су добивени у извјештајима о производњи докумената. Сматрамо да је корисно контактирати институције које имају слична искуства с чувањем и уништавањем шкартираних докумената или вриједносница и евентуално примијенити добру праксу која је успостављена у том подручју.

5.4 Преглед динамике запошљавања

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, у Агенцији је предвиђено 238 радних мјеста, од чега 118 за државне службенике (од тога пет именованих лица, директор Агенције, замјеник директора, шеф кабинета и 2 савјетника) и 120 за запослене. Укупан број запослених, достављено у оквиру планиране и остварене систематизације на 31.12.2017. године, износи 150. Током 2017. године у Агенцији, путем проведене конкурсне процедуре, извршено је постављење једног руководећег државног службеника – помоћника директора у сектору за стандарде и међународну сарадњу.
У складу са Законом о државној служби БиХ и прибављеној сагласности Агенције за државну службу БиХ, Агенција је провела конкурсну процедуру за пријем на неодређено вријеме три државна службеника. Агенција је провела конкурсну процедуру за пријем шест запослених на неодређено вријеме у складу са Законом о државној служби БиХ и прибављена је сагласност Савјета министара БиХ, али због прописаних безбједносних провјера, државни службеници бит ће постављени тек у 2018. години. На основу добијене сагласности АДС, запосленици су били претходно ангажовани на основу уговора на одређено вријеме.
На 31.12.2017. године Агенција има потписана четири уговора о раду на одређено вријеме (троје до повратка службеница с породиљског боловања и једно на пословима стручног администратора у техничкој служби). За једно лице је донесена Одлука о пријему на одређено вријеме 08.12.2017. године, да би по окончању конкурсне процедуре, уговор о раду био потписан 02.02.2018. године). Агенција има потписана два уговора о раду на пословима запосленика на одређено вријеме (до повратка запосленица с породиљског боловања).

У Агенцији је на основу добијене сагласности Агенције за државну службу, извршен интерни премјештај једног државног службеника. Током 2017. године један запосленик је користио неплаћено одсуство за потребе лијечења у иностранству. За двоје запослених је престао радни однос због стицања услова за старосну пензију.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је донијела План набавки за 2017. годину, којим су утврђени елементи као што су предмет набавке, носилац активности, врста поступка, рок за почетак поступка, односно комплетирање техничке спецификације коју припрема организациона јединица одређена за носиоца активности. План набавки садржи и позиције за које су на снази важећи оквирни споразуми, као и позиције чија набавка је изузета од примјене Закона о јавним набавкама БиХ (закупи). За набавке из средстава намијењених за реализацију Вишегодишњих капиталних пројеката сачињен је посебан план набавки. На web страници Агенција објављује извод из плана набавки којим су обухваћене набавке изнад 50.000 КМ. Посебним рјешењем директора формиране су комисије, утврђени задаци комисије и датум јавног отварања који је усаглашен с датумом из тендерске документације. Поред планираних поступака, Агенција је провела одређени број непланираних набавки за које се указала потреба због пресељења на нову локацију. Ванпланске набавке су извршене на основу одлуке директора и путем директних споразума.

На основу прегледа планираних и реализованих процедура, констатовали смо да је у 2017. години планирање поступака знатно реалније и да је мали број поступака који је планиран, а није покренут. Ради се о набавкама поморских и бродарских књижица које су планиране у износу од 60.000 КМ, а нису покренуте јер нису окончане активности на доношењу подзаконског акта.

Према презентованим подацима, Агенција је у 2017. години окончала девет поступака започетих у 2016. години, провела 40 поступака јавних набавки из текућих издатака (отворени, конкурентски, преговарачки и поступци у складу с Анексом II дио Б), те седам отворених и један конкурентски поступак из капиталних издатака. Након претходно проведених поступака, укупна вриједност закључених оквирних споразума и уговора износи 43.139.187 КМ.

Вриједносно најзначајније планиране набавке односе се на набавку радова на изградњи зграде за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције (планирана у износу од 16.300.000 КМ с ПДВ-ом) и набавка путних докумената (планирана вриједност 26.000.000 КМ с ПДВ-ом). У тачки 5.1.7. Извјештаја, која се односи на вишегодишња капитална улагања, детаљније смо описали проблеме који се односе на изградњу зграде, због чега поступак јавне набавке није ни покренут.

<u>Набавка путних докумената (пасошких књижица):</u> *Набавци пасошких књижица приступили смо ограничено, а услијед обавјештења надлежних институција о покренутим истражним радњама по овом питању. У циљу неометања истраге надлежних, сагледали смо само основне елементе проведене набавке – хронологију и процедуре те вриједност закљученог уговора.*

Набавка путних докумената (пасошких књижица), за наредни четворогодишњи период, покренута је у јуну 2017. године, а након објаве обавјештења достављене су двије жалбе понуђача на тендерску документацију. Канцеларија за разматрање жалби је рјешењима из јула 2017. године усвојила жалбе и поништила тендерску документацију. Агенција је поништила поступак и поднијела тужбе Суду БиХ против оба рјешења Канцеларије за разматрање жалби.

Агенција је у августу 2017. године поново објавила конкурс за набавку путних докумената, у коме је рок за достављање понуда био 26.09.2017. године. Због низа жалби на тендерску документацију, на закључке Агенције, које је доносила по уложеним жалбама и жалби које је рјешавала Канцеларија за разматрање жалби, дошло је до привременог обустављања конкурса те је коначни рок за достављање и отварање понуда био 23.11.2017. године.

Упоредо с рјешавањем раније изјављених жалби у поступку, Агенција је извршила отварање и оцјену достављених понуда. Достављене су двије понуде од којих је једна, због недостатака у достављеној документацији, оцијењена неквалификованом и одбачена из даље оцјене. С изабраним добављачем Muhlbauer д.о.о. Бања Лука (који је и у ранијем периоду вршио испоруку пасошких књижица) закључен је у марту 2018. године оквирни споразум у вриједности од **28.466.100 КМ** (са ПДВ-ом), на период од четири године. Одлука о избору добављача такође је била предмет жалбе, а два понуђача су поднијела тужбе код Суда БиХ на акте Канцеларије за разматрање жалби.

На основу извршене ревизије, утврђене су одређене слабости и недостаци у поступцима јавних набавки, од којих истичемо сљедеће:

- Агенција је планирала набавку опреме и рокове за почетак поступка у марту, априлу, мају, а у неким случајевима и у августу 2017. године. Већина планираних поступака за набавку опреме је окончана до краја године и закључени су уговори с добављачима. Како је већина уговора закључена у другој половини 2017. године, с роковима за испоруку у 2018. години, Агенција је извршила резервисање по основу закључених уговора. Мада је важећим прописима дозвољено резервисање на основу закључених уговора за набавку опреме, *мишљења смо да активности на отпочињању процедура јавних набавки треба планирати за први квартал године. У том случају Агенција има довољно времена да проведе процедуре набавки и обезбиједи испоруку опреме која је планирана за ту буџетску годину.*

- Код набавке услуга одржавања опреме за персонализацију и бојење таблица закључен је уговор на износ од 22.000 КМ (са ПДВ-ом), мада је понуда достављена у мањем износу. Понудом нису обухваћени резервни дијелови за које Агенција не може унапријед одредити потребе, па је прије провођења набавке требало размотрити опцију закључивања оквирног споразума.

- Слична ситуација је и са услугама одржавања опреме за контролу квалитета докумената за које је достављена понуда за очекивани број сати рада. Уговор је закључен на процијењену вриједност од 45.000 КМ (са ПДВ-ом), с одредбом да Агенција није у обавези искористити количину исказану као очекивани број сати рада. Резервни дијелови нису обухваћени уговором, осим кроз обавезе добављача за уградњом резервних дијелова и њихове доставе у року од 72 сата. Како се на основу овако утврђених обавеза не може одредити обим услуга које ће се реализовати, и у овом случају је такође требало размотрити опцију закључивања оквирног споразума.

- Приликом набавке услуга одржавања извршена је оцјена достављених понуда и донесена одлука о избору, а накнадним прегледом је утврђено да су достављене понуде веће од планиране вриједности. Поступак је поништен, а у новом поступку извршен је избор добављача у оквиру планираних вриједности.

Препорука

Агенција треба размотрити опцију закључивања оквирног споразума код набавки као што су услуге одржавања, за које није могуће прецизно утврдити потребе и обим у току године.

- Набавка мрежне опреме (уговор у износу од 238.212,00 КМ с ПДВ-ом): Набавка мрежне опреме планирана је путем отвореног поступка, без подјеле на лотове. До рока предвиђеног за достављање понуда пристигла је понуда једног понуђача с којим је закључен уговор.

Препорука

Потребно је да Агенција, на основу испитивања тржишта, утврди може ли се подјелом на лотове постићи већа конкуренција и повољније цијене.

7. ОСТАЛО

7.1 ИТ ревизија

Агенција посједује врло значајну инфраструктуру како за рад Агенције, тако и рад других институција и грађана као крајњих корисника услуга које пружају системи Агенције. Агенција располаже комплексним информационим системом који захтијева сталну оптимизацију, стручно администрирање и ефикасну размјену података, како би систем био квалитетан и безбједан. За претходно је нужна стална едукација кадрова, усклађивање система са стандардима и провођење интерних контрола. Већи дио система администрира и контролише Агенција, али постоји и дио система који одржавају спољни пружаоци услуга. Основ информационог система чине телекомуникације које захтијевају стално проширење и унапређење како би доступност и безбједност система била на највећем могућем нивоу. Ревизијом Агенције сагледано је стање информационог система у односу на претходни период. У складу с препоруком ревизије, дат је приједлог за отпис, а потом је проведено и уништење застарјеле и неупотребљиве опреме која се налазила у складишту Агенције у циљу смањења складишног простора и лакшег управљања постојећом опремом.

Будући да већ дуже вријеме посједује спремну инфраструктуру, Агенција је упутила захтјев Министарству комуникација и транспорта БиХ за упис у евиденцију овјерача у циљу издавања квалификационих потврда, односно успоставу електронског потписивања. У току су активности на испуњавању неопходних услова да Агенција стекне статус овјерача.

Препорука

Наглашавамо да је потребно провести координиране активности с

надлежним институцијама, те завршити процес уписа у евиденцију овјерача како би се олакшало пословање, како Агенције тако и других институција, те омогућило лакше пружање услуга грађанима.

Уочено је да је напредак у подручју информационих технологија доста успорен те је све теже обезбиједити неометан рад постојећих система. Један од темељних узрока новонастале ситуације је проблем одласка стручног кадра из подручја информационих технологија, узрокован између осталог и незадовољством ИТ стручњака. Тренд одласка квалитетног ИТ кадра настављен је и у 2017. години. Технички сектор је руководству Агенције у више наврата указао на присуство овог проблема те је упозорено на могућност продужења рокова за обављање постојећих послова те појаве застоја у раду. Агенција је запослила одређен број ИТ кадрова по уговору о дјелу, а планирано је и стално запошљавање одређеног броја ИТ кадрова у циљу ублажавања посљедица поменутог проблема. Међутим, ново придружено ИТ особље није у стању да се одмах активно укључи у ИТ процесе Агенције те је потребан одређени период адаптације и усвајања неопходних знања па се конкретни ефекти могу очекивати тек након одређеног периода. Одласком постојећих ИТ стручњака губе се одређена специјалистичка знања која је тешко надокнадити и за што је потребно додатно вријеме и средства како би се постигао претходно достигнути ниво. У протеклом периоду, обуке ИТ особља највећим дијелом су се спроводиле у случају када није постојао трошак за Агенцију, будући да се према Правилнику о обукама Агенције у случају трошка ствара обавеза према службенику да врши рефундацију у случају напуштања Агенције. Због поменуте обавезе службеници нису показивали интерес за похађање таквих обука. Агенција је почетком 2018. године усвојила Правилник о стављању ван снаге Правилника о стварању и извршењу обавеза насталих на основу обука и других видова усавршавања запослених у Агенцији како би ублажила овај проблем. Недостатак стручног ИТ кадра утицао је и на неке сегменте безбједности Агенције. Тако у пракси није могуће имплементирати адекватну подјелу дужности за сваку ИТ функцију. И поред поменутог, у Агенцији је крајем 2017. године успјешно проведен надзорни аудит за ISO 9001 и ISO 27001 стандард. Недостатак ИТ ресурса и кадрова утиче и на то да су ограничене провјере могућности опоравка од нежељених ситуација те имплементације неких нових система и функционалности. Такође, вријеме опоравка од нежељених ситуација може бити значајно продужено. Силом прилика, због отказивања опреме на примарној локацији Агенције у протеклом периоду тестиране су функционалности опоравка од нежељених околности.

<u>Препорука</u>

Нужно је наставити и интензивирати активности у циљу рјешавања проблема недостатка ИТ кадра. Едукацијом постојећег и новопристиглог ИТ особља обезбиједити специјалистичка знања у подручју ИТ-а у свим аспектима значајним за Агенцију у циљу развоја и неометаног рада система Агенције.

Узимајући у обзир тренутне околности смјештаја Агенције може се рећи да је постигнут одређен степен неопходних услова у сали за смјештај сервера Агенције. Имајући у виду значај система, како за рад Агенције, тако и рад других институција, нужно је исте дићи на највећи могући ниво те обезбиједити неометан рад система у свим околностима. Иако су Планом замјене опреме и Стратегијом занављања опреме планирана средства у износу од око 2 милиона КМ за занављање једног од

значајних система за рад у процесима које проводи Агенција у смислу техничке подршке изворним органима и вођења евиденције у складу са Законом о Агенцији, иста нису обезбијеђена за ту намјену у 2017. години. Ова ситуација довела је до потребе за издвајањем додатних средстава за одржавања поменутог система која иницијално нису планирана те до пролонгирања занављања истог, најраније за 2018. годину. Због наведеног, у протеклом периоду дошло је до отежаног рада система, а и даље постоји ризик по неометано функционисање система од изузетно великог значаја. У току је процедура набавке нове опреме у циљу занављања поменутог система.

Препорука

Радити на унапређењу услова у просторијама предвиђеним за смјештање важне ИТ опреме како би се ризици свели на минимум. Опрему која је од виталног интереса за функционисање система потребно је правовремено занављати како би се избјегли ризици по функционисање система.

У оквиру надлежности Агенције је и вођење регистра новчаних казни и прекршајна евиденција. Законом о прекршајима БиХ дефинисане су посљедице уписа у Регистар новчаних казни гдје је предвиђено да кажњеном неће бити дозвољена регистрација или продужење важења регистрације моторног возила, издавање или продужење важења возачке дозволе, учешће на јавном тендеру те промјена регистрације правног лица или регистрације самосталне занатске дјелатности док се не плате све новчане казне и трошкови који су евидентирани у Регистру (на исти или сличан начин регулисано је и ентитетским прописима). Такође, и Законом о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ предвиђено је да се не може регистровати возило нити продужити рок важења регистрације возила чији власник има неплаћену новчану казну или трошкове прекршајног поступка или друге обавезе евидентиране у Регистру новчаних казни у складу с важећим законима о прекршајима у БиХ.
Методом интервјуа, од запосленика Агенције добијене су информације да осим упозорења приликом покушаја, на примјер, регистрације возила, не постоје друге имплементиране апликативне контроле које би онемогућиле наставак поступка регистрације возила уколико власник возила има неплаћене казне у Регистру. Такође, није познато да ли и колико има споменутих случајева регистрације или продужења важења регистрације моторног возила, издавања или продужења важења возачких дозвола, а да при томе нису измирене обавезе у Регистру новчаних казни.

Препорука

Потребно је сачинити извјештај о броју евентуалних регистрација или продужење важења регистрације моторног возила, издавања или продужења важења возачких дозвола, а да при томе нису измирене обавезе у регистру новчаних казни. На основу резултата процијенити ризик непостојања одговарајућих контрола те, ако се исти покаже висок у координацији с надлежним органима, имплементирати одговарајуће контроле или имплементирати неке друге механизме како би се онемогућиле предметне услуге лицима која имају дуг у Регистру новчаних казни у складу са законском регулативом.

7.2 Судски спорови

Према прегледу судских спорова који се воде против Агенције, констатовано је да се исти односе на сљедеће: судски спорови покренути од стране "Red Brick градња" д.о.о. Бања Лука за закуп пословног простора (досадашњи закуподавац), ради накнаде штете у износу од 4.422.600 КМ, као и потраживање за август 2017. године у износу од 51.017 КМ (закуп пословног простора за осми мјесец 2017. године и трошкови реновирања простора након изласка Агенције из закупљених просторија). Судски спорови покренути због раскида уговора са старим закуподавцем. Надаље, Агенција за заштиту личних података у БиХ је 08.09.2017. године издала Рјешење којим се трајно забрањује Агенцији да одобрава и омогућава правним особама стални приступ личним подацима садржаним у електронским евиденцијама. На основу овог Рјешења, директор Агенције је донио Одлуку 12.09.2017. године којом се обустављају до даљњег све активности у поступцима по захтјевима за стални приступ подацима правним особама с којима Агенција има закључен споразум о сталном приступу подацима, осим јавним предузећима. Суд БиХ је 06.11.2017. године донио рјешење којим се одбија захтјев Агенције за одгађање извршења коначног управног акта Агенције за заштиту личних података БиХ.

Препорука

Сугеришемо анализирање узрока спорова и правовремено предузимање свих потребних активности усмјерених ка позитивном рјешењу спора.

8. КОМЕНТАРИ

Агенција је у остављеном року доставила одговор на Нацрт извјештаја о обављеној ревизији за 2017. годину у којем није изразила примједбе и неслагања на изнесене налазе и препоруке те је стога овај Извјештај коначан, без корекција у односу на Нацрт Извјештаја.

Вођа тима за финансијску ревизију

Миро Галић, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, с.р.

Фатима Механовић, с.р.

Аднан Мухаремагић, с.р.

Нерман Велић, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2017. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2017. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2017. годину

Назив институције: Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	**28.040.000**	**0**	**28.040.000**	**25.563.827**	**91**
Бруто плате и накнаде	3.996.000	0	3.996.000	3.492.532	**87**
Накнаде трошкова запослених	661.000	0	661.000	600.483	**91**
Путни трошкови	177.000	0	177.000	128.802	**73**
Издаци телефонских и пошт. услуга	150.000	0	150.000	90.531	**60**
Издаци за енергију и ком. услуге	190.000	0	190.000	168.249	**89**
Набавка материјала	18.084.000	0	18.084.000	17.041.854	**94**
Издаци за усл. превоза и горива	133.000	0	133.000	77.842	**59**
Унајмљивање имовине и опреме	2.540.000	-50.000	2.490.000	2.366.511	**95**
Издаци за текуће одржавање	1.988.000	0	1.988.000	1.461.501	**74**
Издаци за осигурање	27.000	0	27.000	12.509	**46**
Уговорене и друге посебне услуге	94.000	50.000	144.000	123.013	**85**
2. Капитални издаци	**1.064.185**	**0**	**1.064.185**	**996.124**	**94**
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	185		185	0	**0**
Набавка опреме	1.060.000		1.060.000	993.476	**94**
Набавка осталих сталних средстава	4.000		4.000	2.648	**66**
Реконструкција и инвест. одржавање			0	0	
3. Текући грантови	**0**	**0**	**0**	**0**	
			0		
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	**2.029.815**	**9.796.392**	**11.826.207**	**1.589.467**	**13**
Изградња зграде	2.029.815	7.970.185	10.000.000	1.983	
SDH систем преноса		1.761.520	1.761.520	1.587.484	
Тахографи		64.687	64.687	0	**0**
5. Новчане донације	**0**	**0**	**0**	**0**	
			0		
Укупно (1+2+3+4+5)	**31.134.000**	**9.796.392**	**40.930.392**	**28.149.418**	**69**

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 28.02.2018. године.

Директор:
Ариф Нанић

Биланс стања на 31.12.2017. године

Назив институције: Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ

Табела II

Опис	31.12.2016.	31.12.2017.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1.Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	**87.753**	**31.311**	**36**
Новчана средства	19.130	22.316	**117**
Краткорочна потраживања	68.623	8.995	**13**
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	**10.954.737**	**10.087.222**	**92**
Стална средства	49.095.410	51.690.515	**105**
Исправка вриједности	38.140.673	41.603.293	**109**
Неотписана вриједност сталних средстава			
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	**11.042.490**	**10.118.533**	**92**

3. Краткорочне обавезе и разграничења	**4.903.852**	**3.872.190**	**79**
Краткорочне текуће обавезе	2.745.441	1.372.360	50
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	332.363	401.544	121
Интерни финансијски односи	1.383.993	1.227.866	89
Краткорочна разграничења	442.055	870.420	197
4. Дугорочне обавезе и разграничења	**0**	**0**	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	**10.954.737**	**10.087.221**	92
Извори средстава	10.954.737	10.087.221	92
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	**15.858.589**	**13.959.411**	**88**

Руководство је Биланс стања одобрило 28.02.2018. године.

Директор:
Ариф Нанић

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба добити одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је обезбиједити да финансијски извјештаји за 2017. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15) и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно поступати у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину (Службени гласник БиХ број 94/16) и пратећим упутствима, појашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера како би се спријечиле и открилe проневјере и остале незаконитости.

Датум, _____

Директор:

Ариф Нанић